

XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC ĐÁP ỨNG YÊU CẦU VỀ ĐỘT PHÁ PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

NGUYỄN THỊ HIỀN*

Tóm tắt: Bài viết phân tích thực trạng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học hiện nay, làm rõ những kết quả đạt được, hạn chế và yêu cầu mới đặt ra từ Nghị quyết số 71-NQ/TW về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp trọng tâm, gồm: xây dựng kế hoạch phát triển đội ngũ; nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn và năng lực thực tiễn; tăng cường năng lực số, khả năng thích ứng và phẩm chất toàn diện; đồng thời hoàn thiện môi trường làm việc và chính sách đãi ngộ. Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp này có ý nghĩa quan trọng đối với nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và đáp ứng yêu cầu phát triển giáo dục đại học trong giai đoạn mới.

Từ khóa: Giảng viên lý luận chính trị; Nghị quyết số 71-NQ/TW; chuyển đổi số; giáo dục đại học; phát triển đội ngũ.

Abstract: This article examines the current state of political theory lecturers at Vietnamese universities, highlighting their achievements, existing limitations, and the new requirements arising from Resolution No. 71-NQ/TW on breakthroughs in education and training development. On this basis, the article proposes several key measures, including developing strategic plans for the teaching workforce; improving the quality of professional training and continuing development; strengthening lecturers' practical competence, digital capabilities, adaptability, and comprehensive professional qualities; and enhancing the working environment and remuneration policies. The coordinated implementation of these measures is essential to improving the quality of political theory education, contributing to the protection of the Communist Party of Vietnam's ideological foundation, and meeting the evolving demands of higher education development in the new context.

Keywords: Political theory lecturers; higher education; Resolution No. 71-NQ/TW; digital transformation; faculty development.

Ngày nhận bài: 15/3/2026; Ngày sửa bài: 10/4/2026; Ngày duyệt đăng bài: 20/5/2026.

Đặt vấn đề

Nghị quyết số 71-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo đã xác định giáo dục là một trong những động lực quan trọng đối với sự phát triển đất nước, đồng thời nhấn mạnh yêu cầu xây dựng đội ngũ nhà giáo có phẩm chất, năng lực và trình độ đáp ứng nhiệm vụ trong giai đoạn mới. Đối với giáo dục đại học, chất lượng đội ngũ giảng viên giữ vai trò quyết

định đối với hiệu quả đào tạo, nghiên cứu khoa học và phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Trong hệ thống giáo dục đại học, giảng viên lý luận chính trị là lực lượng trực tiếp giảng dạy chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước; qua đó góp phần hình thành thế giới quan khoa học, bản lĩnh chính trị, ý thức

* Ths. Khoa Lý luận chính trị, Trường Đại học Kiểm sát; Email:

công dân và trách nhiệm xã hội cho sinh viên. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, chuyển đổi số, sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo và những biến đổi phức tạp của đời sống tư tưởng - xã hội, yêu cầu đối với đội ngũ giảng viên lý luận chính trị ngày càng cao. Giảng viên không chỉ cần vững vàng về chuyên môn và bản lĩnh chính trị mà còn phải có năng lực thực tiễn, phương pháp sư phạm hiện đại, năng lực số và khả năng thích ứng linh hoạt với môi trường giáo dục mới.

Thực tiễn cho thấy, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học đã có nhiều chuyển biến tích cực về trình độ chuyên môn, phương pháp giảng dạy và hoạt động nghiên cứu khoa học. Tuy nhiên, đội ngũ này vẫn còn những hạn chế về cơ cấu, tính đồng đều trong chất lượng, năng lực thực tiễn, khả năng ứng dụng công nghệ số, điều kiện làm việc và chính sách đãi ngộ. Vì vậy, việc đánh giá thực trạng, làm rõ những yêu cầu đặt ra từ Nghị quyết số 71-NQ/TW và đề xuất các giải pháp xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn đối với quá trình đổi mới giáo dục đại học hiện nay.

Bài viết chủ yếu sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu, kết hợp với các phương pháp phân tích, tổng hợp, thống kê mô tả và so sánh. Nguồn tư liệu nghiên cứu gồm các nghị quyết, kết luận, văn bản của Đảng và Nhà nước về giáo dục, đào tạo và giáo dục lý luận chính trị; số liệu thống kê về giáo dục đại học; cùng các công trình nghiên cứu có liên quan. Trên cơ sở phân tích thực trạng và đối chiếu với những định hướng, yêu cầu của Nghị quyết số 71-NQ/TW, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học đáp ứng yêu cầu phát triển giáo dục và đào tạo trong giai đoạn mới.

1. Thực trạng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học hiện nay

Đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học là những người trực tiếp giảng dạy các môn học lý luận chính trị, truyền bá quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước, giúp người học có nhận thức đúng đắn, hình thành bản lĩnh chính trị vững vàng, ý chí cách mạng, đấu tranh với những luận điệu sai trái xuyên tạc lịch sử và quá trình lãnh đạo xây dựng đất nước của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Với sứ mệnh cao cả đó, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị là bộ phận đặc biệt của giáo dục Việt Nam, gắn bó mật thiết với đời sống chính trị, với nền tảng tư tưởng, chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, góp phần quan trọng vào việc hình thành nhân cách, trí tuệ, bản lĩnh con người Việt Nam trong quá khứ, hiện tại và tương lai. Trong những năm vừa qua, cùng với sự phát triển của nền giáo dục quốc dân, đặc biệt là giáo dục đại học, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị đã có sự tăng trưởng về nhiều mặt, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

Theo thống kê gần nhất, tính đến năm 2024, nước ta có 243 trường đại học với tổng số 2.355.711 sinh viên. Số lượng giảng viên cơ hữu tại các trường đại học là 84.031 người, trong đó, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị có khoảng hơn 3000 người¹. Đa số giảng viên lý luận chính trị hiện nay được đào tạo ở các cơ sở giáo dục uy tín, 100% đạt trình độ thạc sĩ trở lên, được đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm theo chuẩn quy định, nhiều người có học hàm, học vị cao. Hàng năm, giảng viên lý luận chính trị được tham gia các lớp bồi dưỡng cập nhật kiến thức mới, bồi dưỡng lý luận

¹ Bộ Giáo dục và Đào tạo: Số liệu thống kê giáo dục đại học năm 2023-2024.

chính trị và phương pháp giảng dạy do Bộ Giáo dục và Đào tạo, Ban Tuyên giáo Trung ương, các học viện chính trị và các cơ sở đào tạo tổ chức. Ngoài ra, đa phần giảng viên lý luận chính trị ở các trường đại học đều là đảng viên, vì vậy, họ thường xuyên được tham gia sinh hoạt chuyên đề, học tập nghị quyết, tiếp cận các văn bản, thông tin chính thống của Đảng và Nhà nước. Điều này tác động tích cực rất lớn đến hiệu quả hoạt động giảng dạy, nghiên cứu, tuyên truyền của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay.

Về hoạt động giảng dạy, hiện nay đối với trình độ đại học, giảng viên lý luận chính trị đảm nhiệm việc giảng dạy, nghiên cứu các môn: Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam nhằm cung cấp cho người học thế giới quan khoa học, phương pháp luận biện chứng, tuyên truyền và giáo dục nền tảng tư tưởng, chủ trương, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước, góp phần hình thành bản lĩnh chính trị vững vàng, giải quyết tốt những vấn đề lý luận chính trị đặt ra trong thực tiễn cuộc sống, nhận biết và phản bác các luận điệu sai trái, thù địch. Những năm gần đây, trước yêu cầu nâng cao chất lượng giáo dục lý luận chính trị, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị đã có nhiều cải tiến, đổi mới từ cách triển khai nội dung đến phương pháp giảng dạy, đảm bảo tổ chức thực hiện giảng dạy đúng nội dung chương trình, giáo trình nhưng được triển khai một cách khoa học, áp dụng những phương pháp giảng dạy mới, hiện đại, đặc biệt là chuyển đổi số. Qua đó, phát huy chủ động, sáng tạo của sinh viên, học viên, biến những môn lý luận chính trị vốn bị coi là khô khan, nặng nề trở nên thú vị với đối tượng giảng dạy đa phần là người trẻ như ở bậc đại học.

Về hoạt động nghiên cứu khoa học của giảng viên lý luận chính trị hiện nay có

nhiều chuyển biến tích cực, số lượng nghiên cứu lớn, chất lượng nghiên cứu được đánh giá cao và không ngừng được cải thiện. Các trường đại học đa phần đều tạo điều kiện để giảng viên lý luận chính trị phát huy khả năng nghiên cứu. Minh chứng là hàng năm, có hàng trăm đề tài nghiên cứu khoa học các cấp liên quan đến lý luận chính trị, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Sự tích cực trong hoạt động nghiên cứu khoa học của giảng viên lý luận chính trị còn được thể hiện thông qua hàng nghìn công bố, bài báo khoa học đăng trên các tạp chí khoa học uy tín góp phần làm cơ sở cho hoạt động giảng dạy, tăng tính thuyết phục cho bài giảng.

Về khả năng thích ứng, trước những yêu cầu đặt ra về đổi mới việc giảng dạy các môn lý luận chính trị tại Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, hầu hết giảng viên lý luận chính trị đều ý thức được trách nhiệm và tích cực hoàn thiện, đổi mới phương pháp giảng dạy để đạt được hiệu quả trong quá trình truyền tải kiến thức lý luận chính trị đến người học. Tuy nhiên, các môn lý luận chính trị với đặc thù mang tính khái quát hoá, trừu tượng hoá, tính đảng và tính khoa học cao. Để giảng dạy tốt các môn lý luận chính trị, đòi hỏi giảng viên vừa phải có kiến thức chuyên môn tốt, nhãn quan chính trị nhạy bén, vừa đòi hỏi năng lực thực tiễn phong phú, đây là thử thách không nhỏ với đội ngũ giảng viên lý luận chính trị.

Từ năm học 2019-2020, chương trình, giáo trình mới các môn lý luận chính trị được đưa vào giảng dạy, nhiều trường đại học đã tổ chức rà soát, chỉnh lý, xây dựng giáo trình, tài liệu, học liệu, đề cương phù hợp với đối tượng người học. Đồng thời, qua quá trình giảng dạy, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị thường xuyên có sự cập nhật, đánh giá, trao đổi, bổ sung, đề xuất các kiến nghị để tiếp tục hoàn thiện chương

trình, nội dung các môn lý luận chính trị trong bối cảnh đời sống chính trị - xã hội có nhiều biến đổi mới.

Đặc biệt, hiện nay, trong thời đại số, việc giảng dạy lý luận chính trị có nhiều bước tiến tích cực. Ngoài việc thường xuyên cập nhật, đổi mới cách thức ứng dụng khoa học công nghệ trong việc xây dựng, triển khai bài giảng trên lớp, một số trường đại học đã tiên phong triển khai hệ thống học liệu điện tử, bài giảng E-learning, ngân hàng câu hỏi trực tuyến, tích hợp dạy học kết hợp. Điều này đã tác động căn bản đến cách thức tổ chức dạy và học các môn lý luận chính trị.

Bên cạnh những chuyển biến tích cực, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay cũng còn bộc lộ không ít những hạn chế, bất cập, chưa đáp ứng được yêu cầu trong bối cảnh mới.

Dù số lượng giảng viên lý luận chính trị hiện nay đã tăng đáng kể so với trước đây gắn với sự mở rộng quy mô của giáo dục đại học nhưng đang có dấu hiệu trũng lại. Đặc biệt cần lưu ý đến tạo nguồn để xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trong tương lai trong bối cảnh các ngành học liên quan đến lý luận chính trị như Triết học, Khoa học chính trị, Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam... gặp khó khăn khi tuyển sinh bởi nhiều lý do.

Về chất lượng, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay có chất lượng ngày càng cao nhưng còn thiếu độ đồng đều giữa các cơ sở giáo dục đại học, giữa các khu vực. Ở các trường đại học hiện nay, số lượng giảng viên lý luận chính trị kiêm nhiệm còn tương đối lớn khiến chất lượng giảng dạy ít nhiều bị ảnh hưởng.

Một trong số những hạn chế ảnh hưởng lớn đến chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay là sự hạn chế về năng lực thực tiễn. Nhiều nội dung của các môn lý luận chính trị khá nặng về lý thuyết

nên dễ tránh cho bài giảng bị khô cứng, khó hấp thụ với người học, đòi hỏi giảng viên không chỉ nắm vững kiến thức lý luận mà còn phải có hiểu biết sâu sắc thực tiễn đời sống. Tuy nhiên, phần nhiều giảng viên lý luận chính trị chưa có điều kiện tiếp cận thực tiễn, tham gia các hoạt động khảo sát, nghiên cứu tại địa phương, cơ sở. Điều này ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng bài giảng và gián tiếp làm giảm sức thuyết phục, hấp dẫn của môn học.

Ngoài ra, đối với hoạt động giảng dạy của giảng viên lý luận chính trị hiện nay, việc đổi mới phương pháp và ứng dụng công nghệ số đã trở thành yêu cầu bức thiết nhưng kết quả đạt được còn khá khiêm tốn và còn gặp phải nhiều khó khăn. Đổi mới phương pháp và ứng dụng số đòi hỏi sự chuẩn bị đầy đủ cả về nhận thức, năng lực, thái độ và kỹ năng của giảng viên, nhưng trên thực tế, một bộ phận không nhỏ giảng viên lý luận chính trị chưa thực sự sẵn sàng để thích ứng với chuyển đổi số dẫn đến hiệu quả ứng dụng số vào giảng dạy còn hết sức hạn chế. Bên cạnh đó, đa phần giảng viên lý luận chính trị cảm thấy lo ngại trước những tác động tiêu cực của thời đại số tới giảng dạy như sự xâm lấn của các phương tiện trí tuệ nhân tạo làm nhạt nhòa vai trò dẫn dắt của người thầy, những thông tin lệch lạc, luận điệu sai trái phát tán qua không gian mạng với những thủ đoạn tinh vi, “màu mè” hay như việc tổ chức các lớp học trực tuyến với số lượng sinh viên lớn khó đảm bảo chất lượng giảng dạy...

2. Yêu cầu đặt ra từ Nghị quyết 71-NQ/TW đối với việc xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học

Nghị quyết số 71-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo được ban hành ngày 22/08/2025 là nghị quyết thể hiện quyết tâm đổi mới mạnh mẽ, tạo bước tiến vượt trội cho phát triển

giáo dục và đào tạo nói riêng cũng như cho sự nghiệp xây dựng, phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới nói chung. Những “nút thắt”, “điểm nghẽn” của giáo dục Việt Nam được nhìn nhận thẳng thắn, tháo gỡ triệt để bằng những giải pháp quyết liệt, cụ thể. Đi vào thực tế, Nghị quyết 71 đặt ra nhiều vấn đề, trong đó có việc xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường cao đẳng, đại học trong bối cảnh mới hiện nay.

Trước hết, Nghị quyết cho thấy sự đột phá tư duy, nhận thức về giáo dục, từ đó định hình đúng đắn con đường, mục tiêu của giáo dục đào tạo ở Việt Nam: “Giáo dục bảo đảm hài hoà giữa tính toàn dân và tinh hoa, toàn diện và chuyên sâu, dân tộc và toàn cầu. Phát triển giáo dục trên nền tảng văn hóa, giá trị truyền thống dân tộc, đồng thời tiếp thu tinh hoa nhân loại, chuẩn mực quốc tế; giáo dục, đào tạo công dân Việt Nam trở thành công dân toàn cầu”. Để thực hiện mục tiêu trên, đặc biệt là trong kỷ nguyên phát triển mới của dân tộc, vai trò của giáo dục lý luận chính trị càng trở lên quan trọng gắn với nhiệm vụ “nâng cao chất lượng, hiệu quả giáo dục đạo đức, lý tưởng, trách nhiệm xã hội, lối sống văn hoá, truyền thống lịch sử, chính trị, tư tưởng, pháp luật, kinh tế, tài chính, quốc phòng và an ninh”.

Với mục tiêu, nhiệm vụ như trên, Nghị quyết 71 mở ra một tầm nhìn lớn - coi giáo dục là trụ cột, là tương lai của đất nước, coi việc xây dựng con người, xây dựng nguồn nhân lực là trung tâm trong chiến lược phát triển để hiện thực hoá khát vọng vươn mình của dân tộc. Trong tầm nhìn ấy, vai trò và vị thế của người giảng viên lý luận chính trị được ghi nhận và nâng cao hơn bao giờ hết. Bởi, giáo dục không chỉ để phục vụ cho hiện tại, mà đó còn là sự chuẩn bị cho tương lai, cho những thời cơ và cả thách thức cần đến trí tuệ, bản lĩnh

của con người, trong đó có bản lĩnh chính trị, niềm tin và ý chí kiên trung. Tuy vậy, vị thế cao, ắt đòi hỏi trình độ, trách nhiệm, năng lực cao, đây cũng sẽ là thách thức không nhỏ đặt ra đối với việc xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Người giảng viên lý luận chính trị không chỉ là người thầy mà còn là nhà hoạt động tư tưởng, tuyên truyền, phổ biến quan điểm, đường lối chính trị. Sự phát triển đội ngũ giảng viên lý luận chính trị gắn liền với việc bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, củng cố niềm tin cho thế hệ trẻ. Bước vào kỷ nguyên mới, với mục tiêu giáo dục toàn diện, đòi hỏi người giảng viên lý luận chính trị phải không ngừng hoàn thiện, củng cố chuyên môn, phẩm chất, bản lĩnh chính trị vững vàng và năng lực thích ứng nhạy bén, linh hoạt, đặc biệt là năng lực số.

Nếu như trước đây, chuyển đổi số được coi là xu hướng thì nay được coi là “mệnh lệnh” để đưa giáo dục bước vào kỷ nguyên tri thức số. Nghị quyết 71 xác định rõ “Chuyển đổi số toàn diện, phổ cập và ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, trí tuệ nhân tạo trong giáo dục và đào tạo” là nhiệm vụ then chốt, gắn với giáo dục đại học, đó là cơ sở để “hiện đại hoá, nâng tầm giáo dục đại học”. Nghị quyết đặt ra yêu cầu nâng cao chuẩn năng lực số và trí tuệ nhân tạo cho người học và đội ngũ nhà giáo, đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, trí tuệ nhân tạo trong việc đổi mới phương pháp dạy và học, kiểm tra, đánh giá... Những năm qua, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị đã có sự nỗ lực và thích ứng khá nhanh chóng với môi trường số hoá. Tuy nhiên, từ nhiều nguyên nhân cả khách quan và chủ quan mà quá trình ứng dụng, chuyển đổi sang môi trường số của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị còn hạn chế. Trước yêu cầu của Nghị quyết 71, vấn đề cấp bách nhất với đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay là khắc phục, nâng cao năng lực

số trong hoạt động nghề nghiệp. Cùng với việc trau dồi kiến thức chuyên môn, giảng viên lý luận chính trị cần có nhận thức tích cực, tư duy chủ động với việc bổ túc, bồi dưỡng “nghệ thuật sống”: Sử dụng thành thạo các công cụ số trong hoạt động giảng dạy, nghiên cứu; nâng cao năng lực chia sẻ, hợp tác trong môi trường số; tăng cường khả năng thu thập, xử lý và tạo dựng dữ liệu số, học liệu số...

Một trong những “đột phá” then chốt khác của Nghị quyết 71 là đã giúp tháo gỡ những khó khăn, trở ngại và tạo điều kiện để khắc phục nhiều hạn chế trong vấn đề xây dựng đội ngũ nhà giáo, trong đó có đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện nay. Nghị quyết 71 xác định nhà giáo là động lực quyết định chất lượng giáo dục và đào tạo. Từ đó, yêu cầu có chính sách ưu đãi đặc thù cho đội ngũ nhà giáo, xây dựng chính sách đãi ngộ, phụ cấp vượt trội, ưu tiên vùng khó khăn; đồng thời, mở rộng cơ chế để người giỏi ngoài biên chế có thể tham gia giảng dạy, nghiên cứu. Có thể thấy đây là “đột phá” lớn khi đặt trọng tâm vào nâng cao năng lực và vị thế của nhà giáo thay vì chỉ “chăm lo đời sống” như trước đây. Sức hút từ chính sách đãi ngộ “toàn diện” sẽ tạo sự ổn định, giữ chân và phát triển cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện tại, đồng thời, mở ra cơ hội thu hút được nguồn nhân lực chất lượng cao, nhân tài. Từ đó, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị.

Đãi ngộ với giảng viên lý luận chính trị bao gồm đãi ngộ vật chất và đãi ngộ phi vật chất. Đãi ngộ vật chất thể hiện thông qua chính sách về lương, thưởng, phụ cấp, phúc lợi và các điều kiện hỗ trợ đời sống. Đãi ngộ phi vật chất thể hiện qua việc thoả mãn nhu cầu được tôn trọng, khẳng định bản

thân và phát triển nghề nghiệp. Sự kết hợp hài hoà giữa hai yếu tố này tạo nên động lực để giảng viên phát huy năng lực chuyên môn, phẩm chất chính trị, tinh thần cống hiến, trực tiếp ảnh hưởng đến chất lượng giảng dạy, nghiên cứu, góp phần tạo dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị “vừa hồng, vừa chuyên”, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Tuy nhiên, ở các trường đại học, do gắn với cơ chế tự chủ nên việc thực hiện chế độ với giảng viên lý luận chính trị không có mức áp dụng đồng đều và tương xứng. “Chính sách đãi ngộ và phát triển học thuật còn nhiều bất cập, chưa tạo được động lực”, “chế độ phụ cấp đặc thù chưa được áp dụng rộng rãi và chưa đủ hấp dẫn để thu hút người giỏi yên tâm gắn bó với nghề”, “thu nhập của đội ngũ này chưa tương xứng với công sức bỏ ra”² - theo báo cáo của Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương. Do đó, để chính sách đãi ngộ từ Nghị quyết 71 trở thành động lực nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị thì cần phải có sự thống nhất, đồng bộ nhưng cũng cần sự linh hoạt từ nhận thức đến triển khai các giải pháp và hành động.

3. Một số giải pháp xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học đáp ứng yêu cầu từ Nghị quyết 71-NQ/TW

Một là, xây dựng kế hoạch phát triển đội ngũ giảng viên lý luận chính trị đáp ứng yêu cầu trong bối cảnh, tình hình mới.

Quy hoạch đội ngũ giảng viên giảng viên lý luận chính trị là một trong những nội dung quan trọng của quy hoạch đội ngũ giảng viên, là cơ sở để đảm bảo nguồn nhân lực và đảm bảo sự phát triển ổn định cho các cơ sở giáo dục đại học. Việc quy hoạch đội ngũ giảng viên lý luận chính trị cần được các trường đại học chủ động thực hiện, gắn

² Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương (2025): Báo cáo kết quả khảo sát việc triển khai thực hiện Kết luận số 94-KL/TW ngày 28/3/2014 của Ban Bí thư về tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị tại các trường cao đẳng, đại học trong hệ thống giáo dục quốc dân.

với yêu cầu thực tiễn và định hướng phát triển của nhà trường. Trước những yêu cầu mới đặt ra từ Nghị quyết 71 đòi hỏi đội ngũ giảng viên lý luận chính trị phải được duy trì, tăng trưởng ổn định, có tính liên tục, kế thừa, đảm bảo tỷ lệ, số lượng giảng viên theo đúng quy định và đảm bảo tạo điều kiện cho mỗi giảng viên hoàn thành nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học đồng thời cũng có điều kiện để học tập, nâng cao trình độ. Để làm được điều đó, bên cạnh định hướng dài hạn thì hàng năm, các trường đại học cần thường xuyên đánh giá đội ngũ giảng viên lý luận chính trị hiện có để lên kế hoạch bổ sung, tạo nguồn; cân đối, hợp lý về cơ cấu và bồi dưỡng năng lực chuyên môn.

Hai là, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn và năng lực thực tiễn cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị.

Trước hết, để nâng chuẩn chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị cần có nguồn nhân lực được đào tạo bài bản, vững về chuyên môn. Muốn vậy, trước hết cần tập trung nâng cao chất lượng của những cơ sở đào tạo chuyên sâu về lý luận chính trị, bởi đây là cái nôi để tạo nguồn giảng viên lý luận chính trị trong tương lai. Cần có cơ chế đặc thù, chính sách khuyến khích, tăng cường đầu tư cho các cơ sở đào tạo đội ngũ giảng viên lý luận chính trị, xây dựng một số cơ sở đào tạo đầu ngành đóng vai trò dẫn dắt hoạt động đào tạo nguồn nhân lực lý luận chính trị. Ngoài ra, đặc thù của giảng viên lý luận chính trị gắn với việc cập nhật, tuyên truyền và phổ biến chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước nên bên cạnh chất lượng chuyên môn đầu vào tốt thì còn đòi hỏi phải thường xuyên được tham gia học tập, bồi dưỡng chuyên sâu, nâng cao trình độ và cập nhật các vấn đề thực tiễn với các hình thức như: Cử giảng viên đi học nâng cao trình độ,

bồi dưỡng chuyên môn qua các hội thảo, tọa đàm khoa học, sinh hoạt chuyên đề tại trường hay ở các cơ quan, đơn vị khác, tham gia các chương trình công tác xã hội, sinh hoạt chính trị, khảo sát thực tế. Có vậy mới có được đội ngũ giảng viên lý luận chính trị đảm bảo “vừa hồng vừa chuyên”, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong kỷ nguyên mới.

Ba là, đảm bảo và nâng cao khả năng thích ứng nhanh, hình thành năng lực và phẩm chất toàn diện cho đội ngũ giảng viên lý luận chính trị trong bối cảnh mới.

Bước vào kỷ nguyên mới của dân tộc, của đất nước, trước những nhiệm vụ, yêu cầu và thách thức mới đặt ra nhiều yêu cầu mới đối với đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Trong bối cảnh mới, giáo dục lý luận chính trị gắn với yêu cầu xây dựng một nền giáo dục hiện đại, góp phần hình thành hệ giá trị con người Việt Nam trong thời đại mới, đồng thời, với nhiều vấn đề mới, phức tạp nảy sinh, sự chống phá từ các thế lực thù địch dưới nhiều hình thức tinh vi, thủ đoạn phức tạp, giáo dục lý luận chính trị và đội ngũ giảng viên lý luận chính trị cần là lực lượng tiên phong để “đi trước một bước trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, góp phần củng cố niềm tin và định hướng nhận thức xã hội”³.

Trước yêu cầu đó, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị ngoài năng lực chuyên môn, thực tiễn sâu sát cần có bản lĩnh chính trị sắc bén, phẩm chất đạo đức và năng lực toàn diện, đặc biệt là năng lực số và phương pháp sư phạm hiện đại. Đội ngũ giảng viên lý luận chính trị không chỉ dừng lại ở mức độ ứng dụng công nghệ thông tin và phương pháp dạy học hiện đại mà hơn cả là trở thành người giảng viên số có khả năng thích ứng tốt trong môi trường học tập linh hoạt, mở và có tính tương tác cao. Để đáp ứng yêu cầu giảng dạy lý luận chính trị trong điều kiện chuyển đổi số, các

³ Ban Tuyên giáo Trung ương (2022), *Đổi mới công tác giáo dục lý luận chính trị trong tình hình mới*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.

nhà trường cần đổi mới yêu cầu đối với đội ngũ giảng viên, tổ chức các hoạt động đào tạo, bồi dưỡng giảng viên về kiến thức, kỹ năng, đặc biệt là các kiến thức về công nghệ mới, về AI, về nền tảng số, về số hóa, trang bị các kiến thức mới về phương pháp, kỹ năng, phong cách làm việc theo yêu cầu của quá trình chuyển đổi số hiện nay, quan tâm xây dựng hạ tầng số, cơ sở dữ liệu số, thư viện điện tử, hệ thống học liệu số, tiến tới hình thành nhà trường thông minh, tạo điều kiện, môi trường thuận lợi, khuyến khích đội ngũ giảng viên lý luận chính trị phấn đấu, trưởng thành toàn diện.

Bốn là, xây dựng môi trường làm việc và chính sách đãi ngộ phù hợp.

Nghị quyết 71 có ý nghĩa rất lớn khi định hình vai trò, vị trí và hoàn thiện chính sách đãi ngộ đối với nhà giáo, tạo điều kiện để thúc đẩy sự phát triển của đội ngũ nhà giáo, trong đó có đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Đãi ngộ với nhà giáo thể hiện rõ nhất thông qua việc tạo dựng và đảm bảo môi trường làm việc thuận lợi, tích cực và những chính sách nhằm tạo động lực làm việc cho nhà giáo. Đội ngũ giảng viên lý luận chính trị với những đặc thù khác biệt vì vậy cũng đòi hỏi những đãi ngộ đặc thù. Các nhà trường cần tạo dựng môi trường học thuật dân chủ, cởi mở, tạo điều kiện thuận lợi về kinh phí, cơ sở vật chất để khuyến khích khả năng sáng tạo, học tập nâng cao trình độ và khả năng nghiên cứu chuyên sâu của đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Đồng thời, có sự ghi nhận và chính sách đãi ngộ phù hợp với đặc thù công việc của giảng viên lý luận chính trị, chủ động rà soát, tháo gỡ những bất cập trong chính sách đãi ngộ, linh hoạt trong cách thức thực hiện để họ yên tâm công tác, gắn bó với nghề và khuyến khích họ phát triển, hoàn thiện toàn diện bản thân, nhất là trong bối cảnh tự chủ tài chính và cạnh tranh nguồn nhân lực như hiện nay.

Kết luận

Đất nước đang ở giai đoạn chuyển mình,

đòi hỏi những “đột phá” mạnh mẽ trên mọi mặt, mọi lĩnh vực, trong đó có giáo dục và đào tạo. Nghị quyết 71- NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo cho thấy quyết tâm tháo gỡ những điểm nghẽn để giáo dục - với tư cách là “quốc sách hàng đầu” thực sự trở thành động lực của động lực, xây dựng thế hệ con người Việt Nam mới có lòng yêu nước và tự hào dân tộc, đủ bản lĩnh, trí tuệ, năng lực, trình độ, sức khỏe đưa đất nước tiến nhanh, tiến xa, tiến chắc trong tương lai. Mục tiêu này đặt ra cho giáo dục lý luận chính trị và đội ngũ giảng viên lý luận chính trị tại các trường đại học những yêu cầu, thách thức rất lớn và đòi hỏi phải thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, tạo đột phá từ tư duy đến chính sách, hành động để nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị. Đội ngũ giảng viên lý luận chính trị lớn mạnh, vững vàng, có bản lĩnh, ý chí, năng lực toàn diện là cơ sở quan trọng để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, định hướng nhận thức, rèn luyện bản lĩnh chính trị và lý tưởng cách mạng cho sinh viên - đại diện cho thế hệ trẻ, cho tương lai của đất nước trong kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo: Số liệu thống kê giáo dục đại học năm 2023-2024.
2. Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương (2025): Báo cáo kết quả khảo sát việc triển khai thực hiện Kết luận số 94-KL/TW ngày 28/3/2014 của Ban Bí thư về tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị tại các trường cao đẳng, đại học trong hệ thống giáo dục quốc dân.
3. Ban Tuyên giáo Trung ương (2022), Đổi mới công tác giáo dục lý luận chính trị trong tình hình mới, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.